

HET STEENUILTJE

SEIZOENBLAD IVN MUNSTERGELEEN

Resultaat
maatschappelijke
stage 2015

BELEEF DE NATUUR!

Resultaat maatschappelijke stage 2015

De foto op de voorkant van dit nummer laat zien waar de wandelaar uitkomt als hij vanaf Ophoven de fietsbrug over is gekomen en rechtsaf is geslagen, de nu 15 jaar oude lindelaan in. Op dat punt was het voorheen niet mogelijk om rechtsaf te slaan, ja, heel even dan in het vroege voorjaar van 2015, nadat vrijwilligers van de Rabobank daar hadden gewerkt in het kader van NLdoet2015. Op zaterdagochtend 21 maart hebben zij alle opslag, waardoor de laan niet meer als zodanig herkenbaar was, verwijderd en zag alles er uit zoals op de foto hiernaast, gemaakt op 22 oktober. Alleen kon de wandelaar na 125 m niet meer verder en was hij genoodzaakt op zijn schreden terug te keren. Spoedig was de laan opnieuw dichtgegroeid met brandnetels en leverkruid, een feest voor de vlinders ongetwijfeld, maar mensen zouden die ook graag van nabij zien vliegen. Nu de wandelaar op de volgende foto bij het snijpunt komt met de Moljeweg (voorground foto hiernaast) kan hij of zij met een scherpe bocht naar links verder over die oude weg die vroeger Munstergeleen verbond, via Ophoven, met Einighausen.

De lindelaan is rond 2000 aangelegd door Landschapspark De Graven, was bedoeld als afsluitende coulisse van het Absboekbos langs Middenweg en spoorlijn en zou destijds nog verder zijn doorgetrokken als men de grond daarvoor had kunnen verwerken.

De laan voorbij de Moljeweg wordt opgegeven en de nog steeds jonge lindebomen zullen volgens plan worden verwerkt ter hoogte van Abshoven als in het kader van Corio Glana het gedeelte Lintjesweg - Beekstraat Geleen op de schop komt.

De Moljeweg - hiernaast - kreeg om de maatschappelijke stage in week 43 mogelijk te maken een maaibeurt van de gemeente en ligt er sinds de herfst van dit jaar mooi bij.

De gemeente heeft beloofd de Moljeweg en de lindelaan tweemaal per jaar te maaien en voor de rest zal IVN Munstergeleen met de hulp van extra vrijwilligers zijn best doen om deze wegen open te houden. Dat zal des te beter lukken als veel wandelaars gebruik ervan gaan maken.

Over de Moljeweg lopend kan de wandelaar ervaren waarom deze weg ooit zo genoemd is. En hij kan genieten van de oude zomereiken en eiken stobben die de boeren vroeger tot geriefhout hebben gediend. Aan een van die zomereiken, te zien op de onderste foto, is in 2012 al het predicaat 'monumentaal' toegekend, hoewel hij bijna geheel schuil ging in het struikgewas. Nu verdient hij dat predicaat des te meer.

Hierna nodigen de prinsessenbanken de wandelaar uit even te gaan zitten en te genieten van deze natuur die hier altijd al was maar als nieuw te voorschijn is gehaald.

HET STEENUILTJE

Voorwoord

Hier is alweer het laatste nummer van 2015, een jaar waarin we verschillende personen in het zonnetje mochten zetten vanwege jubilea en waarin ook de Heemtuin veertig jaar bestond.* Op al die gedenkwaardigheden hebben we ingehaakt met een aangeklede jaarvergadering, met ons activiteitenprogramma en last but not least met een nieuwe jas voor ons seizoensblad. Tijdens de jaarvergadering werd nog gedacht dat deze jas alleen paste voor die gelegenheid en dat nummer, maar het bleek een blijvertje. We zijn ieder erkentelijk die ons zijn of haar complimenten heeft doen toekomen en gaan op de ingeslagen weg verder. In niet geringe mate worden we daarbij geholpen door de samenwerking met de redactie van Bladgroen, het groenblad van onze zusterafdeling IVN Sittard-Geleen. Zij organiseren o.a. lezingen en excursies, onze aandacht wordt nogal opgeslorpt door de Heemtuin. Maar onze doelstellingen zijn dezelfde. Van harte bevelen wij hun activiteiten bij u aan. Bezoek hun lezingen in het IVN-Trefcentrum, Molenstraat 42, Geleen en neem het komende seizoen ook deel aan hun overige activiteiten die beschreven worden in dit blad.

De natuur gaat in winterrust, maar in de Heemtuin werken we door, elke zaterdag- en meestal ook maandagochtend. De bladeren zijn bijna geruimd, biotopen moeten nu uitgeharkt, bomen en struiken gesnoeid, gereedschap geïnspecteerd, binnenruimtes uitgemest en nieuw ingericht en zaden besteld. Want voor je het weet barst een nieuw voorjaar los en dan staat u weer voor de poort te dringen om te zien hoe het verder gaat in een nieuw jaar.

Het bestuur wenst U voor 2016 toe, dat de natuur U in alle opzichten welgezind mag zijn,

* Het veertigjarig bestaan van de Heemtuin is ook de Stichting Cultuurhistorische Uitgeverij Geleen ter ore gekomen en deze heeft ons uitgenodigd een artikel te verzorgen over dit veertigjarig bestaan voor het boek 'Feestelingen en historische mijlpalen 2015' dat op 13 december a.s. zal verschijnen.

Inhoud & Colofon

Resultaat maatschappelijke stage 2015	2
Voorwoord	3
Bijenproject van IVN Sittard-Geleen (Lex Vlieks)	4
Walnoten (Ria van Mourik)	4
Ommetje Glana Nova gered	5
Nacht van de Nacht (foto Lex Vlieks)	7
Tuinweetjes (Toos van der Vring)	8
De grote Zilverreiger (Toos v.d. Vring)	8
Kollenbergwandeling 8 november	9
Pissebedden (Lex Vlieks)	9
Programma winter IVN Sittard-Geleen en IVN Munstergeleen (met dank aan Lex Vlieks)	10
Regiowandeling 4 oktober, Leut	12
Paddestoelen op wilg	14
Agenda regio Westelijke Mijnstreek	15
IVN Limburg vrijwilligersdag	15
IVN Nederland ledendag	15
NLdoet 2016	17
Paddenstoelen en pissebedden (vervolg)	17
Bestuur, Jaartheme, Jaarvergadering, Contributie	18
De natuur als inspiratiebron (Pierre Wijnen)	19
Haiku's van Hermie	19
Herfst in de Heemtuin	20

Het Steenuiltje is het seizoensblad van IVN Munstergeleen en verschijnt bij het aanbreken van lente, zomer, herfst en winter. Met de redactie van Bladgroen, groenblad van IVN Sittard-Geleen, wordt samengewerkt en kopij uitgewisseld. De **gezamenlijke** redactie wordt gevormd door Hermie Stoelwinder, Toos van der Vring, Lex Vlieks, Peter Munten en Ben Bongers.

Druk: Editoo, Arnhem

Bijenproject van IVN Sittard-Geleen

Zaterdag 21 november

Scouting Munstergeleen is de zevende deelnemer aan het project Bijenhôtels in Limburg.

Vol enthousiasme werd het programma door een veertigtal jeugdigen met hun begeleiders afgewerkt. Er waren drie onderdelen. De kids waren opgedeeld in drie groepen. In een roulatiesysteem kwam elke groep bij elk onderdeel.

De belangrijkste was het vullen van het frame met materiaal waar wilde bijen in kunnen nestelen. Daarvoor werden de volgende materialen gebruikt: riet, bamboe, boomschors, geperforeerde baksteen, stukjes stam met geboorde gaten, dennenappels en stro. De vakken van het frame werden met zorg gevuld. Het resultaat mag er zijn.

Het lekkerste onderdeel was het versieren met chocolade van cup cakes in de vorm van een symbolisch bijtje. Na wat oefenen lukte dat de meesten heel aardig. Het fijnste was natuurlijk het opeten van deze geel en bruine lekkernij.

Het derde onderdeel was vol met informatie over de wilde bijtjes. Aan de hand van foto's en een kort filmpje werd aan de scouts verteld over het leven van de bijtjes, de vele soorten met hun eigen nestplaatsten, nestbouw, de voortplanting, levensduur en nog veel meer. Opvallend was dat alle deelnemers aandachtig de lezing volgden. Er werden ook de nodige vragen gesteld.

Al met al een heel gezellige, actieve en informatieve middag voor de gidsen en verkenners van Scouting Munstergeleen.

Lex Vlieks

Voor groente + fruit naar Elly Hermans, Dorpstraat 62, Broeksittard op vrijdag van 09.00-15.00 uur, als u geen tijd hebt om naar de markt te komen.

Walnoten

Onze walnotenboom gaf dit jaar minder noten dan vorig jaar, toen hadden we er heel veel. Toch was de eekhoorn weer druk bezig, hij verstopt de noten overal, maar het liefst in de plantenbakken. Dat gaat natuurlijk een stuk gemakkelijker.

De notenboom heeft de afgelopen weken al zijn blad laten vallen en je ziet nu weer goed het grillige takkenpatroon. De katjes zijn al gevormd en in april verschijnen de dikke stuifmeelkatjes, ze zijn 5 – 10 cm lang. Een paar weken later liggen die massaal op de grond. Daarna loopt de boom uit, laat in het voorjaar.

De flesvormige vrouwelijke katjes groeien uit tot de dikke noten, eigenlijk is de noot een steenvrucht vergelijkbaar met een pruim. De noot is de pit en de groene bolster wordt donkerbruin, je kunt er mee verven en ik heb wel eens noteninkt gemaakt. Bij rijping barst de bolster open en valt de noot naar beneden.

De bladeren zijn samengesteld uit 7 deelblaadjes, een heilig getal en een tak van de walnoot wordt daarom in de kroedwusj gebruikt. Als de bladeren vallen laten de deelblaadjes los.

Dit voorjaar hadden we overal in de tuin veel kiemplanten van walnoten. De eekhoorn had flink zijn best gedaan. De twee notenhelften zijn de zaadlobben en als de noot uitloopt blijven de zaadlobben in de noot verborgen, ze komen niet mee omhoog zoals bij andere zaden. De kiemplant is een vrij dikke stengel met blaadjes die al op de volwassen bladeren lijken, wat minder deelblaadjes. Ook de wortel is dik en stevig, als we er een vergeten dan kun je die niet meer zomaar wegtrekken. Het zit goed vast en in alle plantenbakken kwam er het afgelopen voorjaar wel een kiemplant op.

De walnoot is in de Romeinse tijd ingevoerd uit Klein-Azië, de *Juglans regia* (er zijn ook rassen die uit Amerika komen). De noten vormden een belangrijk voedsel. Maar ook het hout van noten is waardevol, mooi en sterk. Behalve voor meubels werd het gebruikt voor gewerkolven. Wortelnoten hout is beroemd en heeft een mooie tekening.

De walnotenboom geeft in de zomer veel schaduw. Vliegen en muggen hebben een hekel aan de geur, daarom zie je vaker een notenboom op het boeren erf.

Volgens de signatuurleer zijn walnoten goed voor de hersenen, daar lijken ze immers op.

In elk geval zijn noten gezond, ze bevatten allerlei de mineralen en vitamines.

Ria van Mourik (met dank aan Bladgroen IVN Sittard-Geleen)

Ommetje Glana Nova gered door maatschappelijke stage 2015

Begin september viel er een geschenk uit de hemel. Voor de vierde-klassers Gymnasium van Trevianum Scholengroep werden stageplekken gezocht en de school had nog de herinnering aan voorgaande jaren, toen de maatschappelijke stage verplicht was en IVN Munstergeleen met veel plezier leerlingen heeft begeleid.

Dat leerlingen op maatschappelijke stage worden gestuurd werkt goed naar verschillende kanten. De jongeren doen totaal nieuwe ervaringen op, een tijdelijk gebrek aan docenten (vanwege bijvoorbeeld schoolreizen) kan zo worden opgevangen en de instelling of vereniging die hen begeleidt kan er wel bij varen.

Dat laatste werd juist ingeschat: eindelijk kon de klus die lag te wachten, in dit geval het tevoorschijn halen van de oude Moljeweg en het voor de tweede keer in 2015 opschonen van de lindelaan tussen Absbroekbos en Middenweg, worden aangevat. Gemeente en Natuurmonumenten gingen onmiddellijk door de bocht. De gemeente gaf opdracht voor een grondige maaibeurt. Natuurmonumenten zette zelfs drie medewerkers in om het werk extra te laten vlotten. Zo was een klus waarvan we ons maandenlang hadden afgevraagd, hoe dat toch moest, in minder dan drie dagen geklaard.

De leerlingen hebben nog iets extra's meegekregen van deze stage, afgezien van de tijdelijke overmaat aan zuurstof, de spierpijn van het zagen en sjouwen, kortom het ongewone werk. Op dag twee hebben zij kennisgemaakt met een van onze natuurgidsen in opleiding die hun bij een zijstroompje van de Geleenbeek vertelde over de kringloop van het leven en hoe alles in de natuur, wijzelf daarbij inbegrepen met elkaar samenhangt en van elkaar afhankelijk is.

Op dag drie werd bijna de hele Glana Nova-route gelopen vanaf NS-station Sittard. Twee bijzondere excursies werden onderweg ingelast. Eerst een bezoek aan zorgboerderij Ophovenerhof waar bestuurder Bert Ramakers en een stagiaire ons met terechte trots rondleidden. We zagen de winkel en de bakkerij, het handvaardigheidslokaal, de gereedschapsruimte (waarbij ook werd verklaard waarom alles er zo netjes bij hing), het bakkes, de stallen voor de dieren, de moossem, die op biologisch-dynamische wijze wordt onderhouden en waarvan de oogst in de winkel wordt verkocht. Bij koffie en wafels uit de eigen bakkerij werd nagepraat over de geschiedenis en de huidige functie van Ophovenerhof – niet alleen de kansen en mogelijkheden die deze zorgboerderij biedt aan de cliënten, maar ook aan de mensen uit de buurt voor wie zij fungeert als een plek voor ontmoeting.

Tegen de middag kwamen we aan bij Pater Karel, waar pater Martin de Korte ons vertelde over deze

molenaarszoon en hoe het zo is gekomen dat hij, nu acht jaar geleden, heilig werd verklaard. Was het de sfeer van die verhalen, van het gebouw met de geboortekapel, de tuin met de Mariagrot en de beelden (in de zomer werd hier een mijnwerkersmonument toegevoegd), de stemmige schuurkapel of de tot meditatie uitnodigende omgeving die maakte dat de leerlingen er stil van werden?

Maar getuige hun verslag hebben zij goed begrepen dat ook hier het niet louter blijft bij zoiets ongrijpbaars als heiligheid, maar ook om de ontmoeting tussen levende 'mensen die hier vanuit de hele wereld komen om een kaarsje aan te steken bij Pater Karel in de hoop beter te worden'.

De vierde dag, donderdag, was rond het middaguur de hele klus geklaard. De Moljeweg was weer zichtbaar en toegankelijk, zelfs schoongeveegd, de lindebomen waren vrij gezet en ontdaan van de bij sommige bomen al wurgende rubberen banden. Indrukwekkende stapels groenafval lagen opgestapeld en klaar voor spoedig volgend transport.

Tot dan was het min of meer droog gebleven. Toen we hoog en droog in lunchcafé Jots zaten om de stage af te sluiten zette de regen door. Wat hadden we ook daarmee een geluk gehad.

Zo werden de voorbijgangers ingelicht

Foto's op de volgende bladzijde:

Er zou nog een tweede houtstapel bij komen

Afsluitende lunch bij Jots

Lunch bij Jots ter afsluiting van vier dagen maatschappelijke stage in het Absbroekbos

Nog geen 11de van de 11de maar wel de 11de Nacht van de Nacht op 24 oktober 2015. Toch was geen van de dertien deelnemers op het idee gekomen te verschijnen met ei maske op, desnoods van een uitgesneden suikerbiet zoals ook gepast zou hebben bij het in onze tijd oprukkende Halloween-gebeuren. Nog een toevallig samenlopende omstandigheid: het was ongeveer volle maan die ook nog de kans kreeg ons bij te lichten. En behalve dat we zo konden zien wat ons voor de voeten kwam, konden we ook nog de blik omhoog richten naar de schitterende schapenwolkes die in de lucht hingen.

Lex had een uitstekende startlocatie opgezocht, de Biesenhof, die er natuurlijk mooi verlicht bij lag op deze zaterdagavond. Geloof maar dat veel gasten om

andere reden dan wij waren aangelokt vanwege het extra uur in de nacht die ging volgen. Met al die lampjes werd meteen de illustratie geleverd bij het hedendaagse dilemma tussen licht en donker: moest dat allemaal zo licht? – we hebben maar geen enquête gehouden onder de bezoekers van deze feeëriek plek waar we ook zelf van genoten. Maar al dat licht vormde wel een goed contrast met wat volgde: eerst liepen we nog over door enkele lantaarnpalen beschenen weggetjes, vervolgens door klaphekken heen over maanverlichte paden en langs weiden met Schweikeser Rèngelaote. Voor ons het Stammender Veld met ook in het avondlijk duister schitterende vergezichten – hoe mooi kan een eik op een afstand van naar schatting 100 meter zich in het donker aftekenen!

In het Stammender Bos bleek weer eens hoe geconditioneerd wij zijn door de vanzelfsprekendheid van licht binnen handbereik: het bleek moeilijker te zijn om zaklampen uit te laten dan in het donker – maar bijgelicht, ook in het bos, door de maan – onze weg te zoeken. Lang duurde dit donkerste gedeelte van de wandeling niet want spoedig bereikten wij de zuidwestelijke helling van het plateau waarop het Stammender Bos ligt. Daar straalde ons het overvloedige licht van DSM tegemoet. Met het in het maanlicht glinsterende water meelopend bereikten we, na precies twee uur lopen, weer ons uitgangspunt, de Biesenhof, met dank aan Lex voor de deskundige begeleiding.

Tuinweetjes

- Mooie kerstversiering kun je gewoon in je eigen tuin vinden. Denk aan klimop, conifeer of rozenbottel. Haal mooie besdragende takken naar binnen voordat de vogels zich aan de bessen tegoed doen.

Spoedig na de eerste sneeuw in december 2010 waren de bessen van de Gelderse roos in de Heemtuin door de vogels opgegeten

- De stekelige blaadjes en decoratieve rode besjes van de hulst doen het ook goed in kerststukjes. Maar wist u ook dat je van gedroogde (jonge) hulstblaadjes thee kunt trekken die vocht-afdrijvend en koortsverlagend werkt? Zo kun je gezond en wel het nieuwe jaar tegemoet treden.

- Heeft u kuintplanten in de winterberging gezet? Vergeet dan niet om deze zo nu en dan wat water te geven en om de ruimte te luchten.

- Als er sneeuw op het gazon ligt, loop er dan niet overheen. Het gras kan daar erg van beschadigen. Laat de sneeuw gewoon liggen, het is een goede isolatie.

- Heeft u een vijver met vissen? Controleer bij strenge vorst dan regelmatig of er nog een open wak is. Mocht de vijver toch zijn dichtgevroren, ga dan voorzichtig te werk. Nooit met een bijl het ijs openhakken, dat geeft schokken en veroorzaakt daardoor vissterfte.

Toos van der Vring

De grote zilverreiger in opmars

Sinds 2014 is in ons land het aantal zilverreigers enorm toegenomen.

Het blijkt dat deze qua aantal de blauwe reiger (een oer Hollandse standvogel) gaat inhalen. Normaal trekt de zilverreiger in de winter naar Zuid-Afrika of het Middellandse zee gebied. Maar door de laatste twee zeer zachte winters zijn er al 6400 vogels geteld die hier overwinteren en in het voorjaar naar Oost-Europa teruggaan om er te broeden en hun jongen groot te brengen.

Terwijl de blauwe reiger in een nabij gelegen boom gaat slapen van zijn jachtgebied, verzamelt de zilverreiger zich voor de avond met zo'n 200-400 vogels bijeen op een slaappleats. Men heeft al 200 slaappleatsen ontdekt in ons land. Met zo'n groot aantal bij elkaar slapen is niet alleen voor de veiligheid, maar ook om informatie uit te wisselen waar zich veel voedsel bevindt.

Je ziet de reiger vaker staan tussen de talrijke ganzen

in weilanden en moerasgebieden.

De ganzen jagen door het lopen in het weiland de muizen op dus is er voor de reiger volop voedsel. Al zijn het moerasvogels, ze zullen net als de blauwe reiger gaan wennen aan de mens en zullen zich meer gaan aanpassen en oprukken naar het stedelijk gebied.

De zilverreiger: een vaste wintergast?

De vogelbescherming is zeer positief over de grote zilverreiger omdat ze:

geen overlast bezorgen en veel muizen weg eten.
geen andere dieren verdrukken en het een zeer fraaie vogel is om te zien.

De vorige winter heb ik ze vaak waargenomen in groepjes van 6 tot 8 vogels in het gebied tussen de Kolleberg en Puth. Dit zal er mee te maken hebben dat de korenwolf hier goed gedijt en het voor de muizen en dus ook voor de reigers een waar paradijs is!

Toos van der Vring

Ook in de winter loont een bezoek aan de Heemtuin de moeite (altijd open op zaterdagochtend - maak op andere dagen een afspraak)

Kollenberg, leefgebied van de korenwolf en wintervogels (zondag 8 november)

Op de parkeerplaats bij de grote begraafplaats van Sittard gaf Gerard van Heeswijk een heldere en diepgaande uitleg over het leven van de wilde hamster. De huisvesting in burchten en de manier van leven kwam uitgebreid aan bod. Naar aanleiding van het verhaal kwamen er verschillende vragen. Daarop gaven Gerard en Marcella deskundig antwoord. Marcella van Hoof ging nu voorop gevolgd door 23 deelnemers aan de wandeling. Zij wilde vooral de vogelrijkdom van het gebied laten zien. De vogels lieten ons echter in de steek. Er waren slechts een tiental verschillende soorten te zien. Maar er was voldoende anders te zien onderweg. Verschillende slakken met mooie huisjes, sprinkhanen en andere kleine creaturen. Verschillende landbouwgewassen en wilde planten maakten het interessante plaatje van de Kollenberg compleet. Als toegift waren er het fraaie uitzicht richting Midden-Limburg en Duitsland. Op de terugweg wandelden we door een holle weg met nog wat verrassingen in de berm. Als afsluiter liepen we nog door een stuk nieuw aangelegde natuur.

Terug bij de rand van het kerkhof werd de wandeling afgesloten met een dankwoord aan beide gidsen,

Gerard

&

Marcella

Pissebedden

De huidige afstammelingen van deze geleedpotigen zijn qua vorm niet veel anders dan hun oeroude voorvaderen. Hun rugkant is bedekt met een geleed pantser. Pissebedden behoren tot de orde Oniscidea en worden in Nederland vertegenwoordigd door 36 soorten, verdeeld over enkele families (ruwe-, kelder-, mos-, mierenpissebedden en gewone oprolpissebed). Dat zijn de landpissebedden. In het zoetwater kennen we nog een soort, namelijk de *Asellus Aquaticus* (waterpissebed of waterzeltje genaamd).

De jongen van landpissebedden worden in een broedbuidel door de vrouwtjes (tegen de borst) mee-ge dragen. Pas na enkele vervellingen verlaten de nimfen deze plek. Door te vervellen komt er ruimte voor groei.

Dat de pissebedden oorspronkelijk in het water leefden en pas later op het land zijn gaan wonen bewijzen de kieuwen onder zijn achterlijf. Die kieuwen moeten vochtig blijven, anders verkleven ze en gaat de pissebed dood door zuurstofgebrek. De gunstigste omgeving voor hen is een donkere, vochtige plek met plantaardig voedsel. De vijanden van de pissebedden zijn bepaalde insecten, amfibieën en vogels. Daarnaast zijn er ook leden van de familie Celspinnen, waarvan de kaken zo groot zijn dat ze pissebedden op de rug kunnen werken en in de weke delen hun gif kunnen spuiten.

Ondanks hun naam kunnen pissebedden niet plas-sen.

Lex Vliet

Aanvulling B.B.:

Pissebedden kunnen niet doen wat hun naam veronderstelt op de manier waarop andere animalia, waaronder homo sapiens dat doen, Maar aan hun achterlijf zitten twee uropoda = plaspoten waarmee ze water kunnen opnemen of kwijtraken al naargelang de behoefte. In die plaspoten zit een slurfje dat ze op een vochtige bodem kunnen laten zakken voor opname en op een droge voor uitscheiding. De capillaire werking doet de rest.

Meer over pissebedden (en paddestoelen) op blz. 17

Programma Winter 2015-2016 IVN Sittard-Geleen en IVN Munstergeleen

Carpoolen is mogelijk bij activiteiten buiten de gemeente Sittard-Geleen. Vertrekplaats Glanerbrook (of in overleg elders). Wilt U carpoolen dan moet U dit minimaal 1 dag van tevoren aangeven bij het secretariaat.

Informatie over de onderdelen van het jaarprogramma of eventuele veranderingen kunt U krijgen via het secretariaat en vinden op de internetpagina www.ivn.nl/afdeling/sittard-geleen of www.ivn.nl/afdeling/munstergeleen.

Donderdag 28 januari

Lezing door Ria van Mourik: Langs het water

In 2001 fietsten wij de Oeverlandenroute, van Schoorl naar Maastricht. Je fietst langs de oevers van rivieren, kanalen, slootjes enz. Dwars door Nederland en steeds langs het water in al zijn vormen. Wat groeit daar allemaal? Hoe kwam dat water daar? Daarover gaat deze lezing met PowerPoint.

Ik heb iets met water, wij woonden 'langs het water' en zo'n 100 m van de rivier de Lek.

We speelden langs het water en bekeken wat daar groeide. We fietsten over de dijk. Nog altijd boeit het landschap van de grote rivieren mij, maar ook de kleine rivieren en beekjes zijn leuk om beter te bekijken.

Daarbij ontbrak de camera niet.

Voor de natuurliefhebber: U kunt op deze avond genieten van mooie beelden van water, dieren en planten.

Voor de liefhebber van mooie landschappen en cultuur: ook U komt royaal aan uw trekken.

Een fraai beeld van stukken water in Nederland. Daarbij kan Ria op een boeiende manier over haar ervaringen praten en weet zij interessante details helder over te brengen.

Plaats: IVN Trefcentrum, Molenstraat 42, Geleen

Aanvang: 20.00 uur

Info: Ria van Mourik 046-4745894

Zondag 14 februari

Wandeling: Beverwandeling

Maasband (Maasbendj) valt onder de gemeente Stein en telt zo'n 140 inwoners. Maasband bestaat uit drie straten, te weten de Maasbenderkerkweg, de Maasbandervaart en de Leutherhoekweg. Maasband telt één café, 't Piepke, maar dit is alleen nog open bij speciale gelegenheden. Het gehuchtje heeft geen kerk maar wel een kapelletje, op de hoek van de Maasbenderkerkweg en de Leutherhoekweg. Dit kapelletje is geplaatst ter ere van een dorpsbewoonster die in het begin van de 19e eeuw vermoord is op haar erf.

We kunnen daar de sporen van een Bever familie en een burcht bezichtigen. Als de Maas niet te hoog is kunnen we alles goed zien. De tocht gaat onder alle omstandigheden door. Hopelijk blijft de familie Bever de winter over zodat we alles kunnen waarnemen. Mocht het erg nat zijn dan zijn laarzen / hoge wan-

delschoenen een juiste invulling.

Vertrek: 9.30 uur Maasband, definitieve vertrekplaats wordt nog nader bekend gemaakt.

Info en begeleiding: Jos Diederer 046-8503741

Dinsdag 16 februari

Jaarvergadering IVN Munstergeleen - zie inlegvel

Aansluitend Lezing: 'Jagen en Natuurbeheer' door Ben Kruijnen

Jeugdhuys: Geldakkerstraat 2 Munstergeleen

Info: Ben Bongers 046-4522685

Donderdag 25 februari

Lezing: Lezing en film over bevers door Willy de Koning

Plaats: IVN Trefcentrum, Molenstraat 42, Geleen

Aanvang: 19.30

Op deze avond wordt ook de door haar gemaakte documentaire "Bevers in Nederland" vertoond.

Al sinds 2007 volgt en filmt Willy de Koning bevers. Veel in Limburg maar ook in bijvoorbeeld de Biesbosch. Uit de enorme hoeveelheid beeldmateriaal en opgedane kennis heeft ze een documentaire samengesteld met een compleet verhaal over het leven van de bever.

Dat is af en toe heel verrassend, zelfs voor de kenners. Met beelden van een bever die, gevlucht voor het hoge water, bovenop de burcht zit, met aandoenlijke geluidjes van jonge bevertjes vanuit een burcht, knuffelpartijtjes tussen volwassen bevers en hun jongen, bevers die op hun gemak de vacht verzorgen of bevers die zich onbespied wanend heel rustig over land lopen.

Tijdens de lezing gaat ze in op de leefwijze van de bever, z'n uiterlijke kenmerken, de vele soorten sporen die het dier achterlaat, de leefomgeving, z'n aanpassingsvermogen en de invloed op z'n omgeving. Verder komen de oorzaken van het verdwijnen van de bever, zo'n 200 jaar geleden, aan de orde en de herintroducties die sinds de jaren 80 van de vorige eeuw zijn uitgevoerd.

Over de belevenissen met bevers, tijdens de talloze uren aan de waterkant, valt natuurlijk ook van alles te vertellen. In 2015 werkte de natuurfilmster mee aan de bioscoopfilm "Holland, Natuur in de Delta" waarvoor ze beeld- en geluidsopnamen maakte.

Verder neemt Willy de Koning tal van 'beverattributen' mee, zoals een jas van beverbont, bevertanden, beverknuffels, beverkeutels, takken met knaagsporen en boekjes over bevers.

Deze avond zijn verschillende dvd's over het leven van de bever van Willy de Koning te koop.

In 2012 kwam bij KNNV-Uitgeverij een boek van Willy de Koning uit over haar belevenissen met bevers, getiteld 'Avonden aan de Waterkant'. Het boek heeft 144 bladzijden, is voorzien van illustraties en kost € 7,50.

Info: Willie de Koning 06-10157513

Zondag 28 februari

Regiowandeling 1, De Grensmaas

Thema: In en om het water

Vertrek: 10.00 uur Fanfarezaal De Hoorn, Meers

Wandeling door een gevarieerd gebied met landbouw en grindwinning langs de Maas. Uiteraard ook met veel achtergrondinformatie over het beheer en de plannen rond de Maas. Na afloop nog even napraten bij een gezellig drankje.

Info en begeleiding: IVN Stein 046-4333310 en IVN Elsloo 046-4234826

Zondag 6 maart

Inzegening herplaatste veldkruis Heijdenpad in combinatie met krombroodrapen Windraak

Info: Hub Mulders 06 47010132

Zaterdag 12 maart

Snoeien fruitbomen Sittard als NLdoet-activiteit van IVN Sittard-Geleen

Aanvang: 9.00 uur (tot 12.30 uur)

De snoeiploeg is nu meer dan een jaar actief. Vrijwilligers die regelmatig of eenmalig meedoen zorgen ervoor dat de directe leefomgeving weer een stukje fraaier en aangenamer wordt.

We gaan aan de slag bij de grens tussen Nederland en Duitsland. Ook hier staan fruitbomen die nodig een opknappbeurt kunnen gebruiken.

Wij hopen dat mensen die zich betrokken voelen bij hun wijk mee zullen werken aan het verbeteren van het leefklimaat in hun buurt.

Wie kan wordt gevraagd zoveel mogelijk eigen materiaal mee te brengen. Voor koffie en vla wordt gezorgd.

Deelname aanmelden op de website van NLdoet.

Plaats: Lange Voer, hoek Johan Ruytersdreef

Info: Peter munten 06-14738076, Lex Vlieks 046-4511554

Zaterdag 12 maart

NLdoet-activiteit IVN Munstergeleen

Voorbereiding opening Ommetje Glana Nova en werkzaamheden in het Absbroekbos

Aanvang: 8.30 uur (tot 13 uur)

Vertrek: Raadhuisplein Munstergeleen

Info: Ben Bongers 046-4522685

Zondag 20 maart:

Opening Heemtuin IVN Munstergeleen

Tijd: elke zondag bij goed weer van 11.00 tot 16.00 uur tot en met 25 september. U kunt dan weer genieten van alle moois dat de tuin te bieden heeft.

Info: Ben Bongers 046-4522685

Woensdag 23 maart

Middagwandeling: Geschiedenis van Abshoven

De naam Abshoven komt al heel vroeg in de geschiedenis van Munstergeleen voor. Het heeft daarom een lange geschiedenis.

Harrij weet er alles van. Hij heeft met zijn familie in de boerderij van Abshoven gewoond. Bovendien heeft hij zich jarenlang verdiept in de geschiedenis van de bewoners. Daarbij heeft hij een grote kennis

van de relaties met andere kloosters. Ook de natuur in de directe omgeving heeft weinig geheimenissen voor Harrij.

De deelnemers aan deze wandeling wachten enkele interessante en prettige uren.

Vertrek: 14.00 uur kerk Munstergeleen

Begeleiding en info: Harrij Gijsen 046-4514594

Donderdag 24 maart

Jaarvergadering IVN Sittard-Geleen

Aanvang 19.30 uur

De agenda en stukken voor deze bijeenkomst worden bijgevoegd aan het lentenummer van Bladgroen (jaargang 29 nummer 2, 2016). Op deze Algemene Ledenvergadering wordt verslag gedaan van het afgelopen jaar en het beleid voor het komend jaar vastgesteld. U kunt uw stem laten horen.

Het bestuur nodigt U uit om de vergadering bij te wonen.

Info: Secretariaat

Aansluitend Lezing:

Leven in en rond het water

Water is een van de eerste levensbehoeften voor planten, dieren en mensen. Geen wonder dat zich in en rond het water van alles afspeelt.

Dit boeiende geheel komt aan de orde in deze lezing. Mooie beelden zullen het verhaal ondersteunen.

Plaats: IVN Trefcentrum, Molenstraat 42, Geleen

Aanvang: 20.00 uur

Info: Lex Vlieks 046-4511554

Actief in de eigen omgeving

De snoeiploeg van IVN Sittard-Geleen is actief op de tweede zaterdag van de maand in de maanden januari (9), februari (13), maart (12) tevens NLdoet, april (9), mei (14), september (10), oktober (8), november (12), december(10). Samenkomst om 9.00 uur en afsluiting tussen 12.00 en 12.30 uur.

De plaats wordt telkens bekend gemaakt tijdens de activiteit en in de maandelijkse nieuwsbrief.

Wij kunnen mensen die één of meerdere keren willen meedoen goed gebruiken.

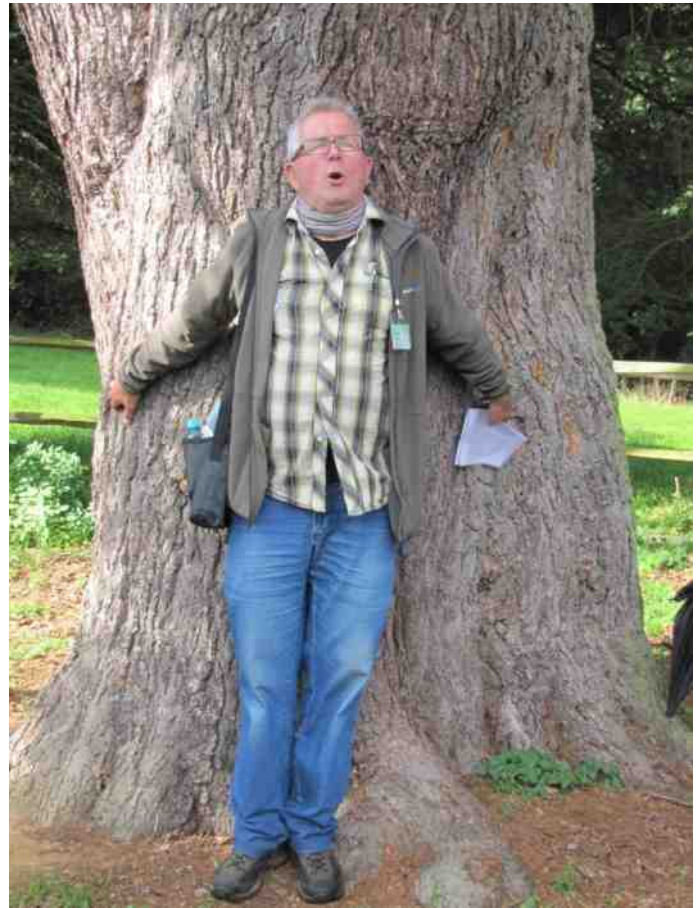

hond, kat, knaagdier, vogel, vis; Steenweg 47 Sittard; 046 4007750 - Dieprijvoer: Naturis, Carninvest, Ropadog, Farmfood
Levering gratis aan huis.

Regiowandeling 4 oktober: Kasteelpark Leut

In de reeks regiowandelingen - thema 'Bijzondere bomen' - werd op 4 oktober een uitstapje gemaakt naar Leut in België. Daar, met de Maas in het zicht, was al in de 13de of 14de eeuw een adellijke familie neergestreken. Met het verloop van de eeuwen kwamen en gingen de mensen, werd bijgebouwd, platgebrand en weer opgebouwd, totdat de Gentse graaf Charles Villain XIII in 1822 door huwelijk met Pauline de Billehé kasteel en landerijen verwierf en de vorm gaf die nu nog is te zien, al is een en ander wel aan onderhoud toe en is het zicht enigszins bedorven door het ziekenhuis dat er in de vorige eeuw door de mijnindustrie tegen het kasteel aan is gezet.

Charles Villain XIII was betrokken bij de oprichting van de onafhankelijke staat België in 1830, vervulde diplomatieke functies en was ook minister van buitenlandse zaken. Van zijn vele reizen bracht hij wel eens een exotisch boompje mee voor zijn kasteeltuin, destijds nieuw aangelegd in Engelse landschapstijl. Voor elke van zijn zeven dochters liet hij rode beuken planten. De entnaad zie je nog terug. Niet alle zeven zijn de bomen meer in leven. Die beuken bereik je door een lange loofgang of 'berceau' die niet heel lang geleden is beschadigd door een zware vallende tak. Wellicht hebben die zeven dochters van Villain XIII zich te lang schuil gehouden in deze berceau: alle zeven meisjes bleven ongehuwd, zodat de S.A. Charbonnages Limbourg-Meuse, de exploitant van

Gerrit Haak deelt in de energetische kracht van de ongeveer 170-jarige Libanonceder

De doodsbeenderenboom dankt zijn naam aan de valse lijkkleur van zijn twijgen in de winter en de stelen van de bladeren met knekelvormige voet. Maar hier vertoont hij zich in zijn fraaie herfstkleuren

de steenkoolmijn van Eisden, in het begin van de twintigste eeuw het kasteel kon overnemen en inrichten als ziekenhuis (sinds de jaren '80 is het ook alweer bejaardenhuis geweest).

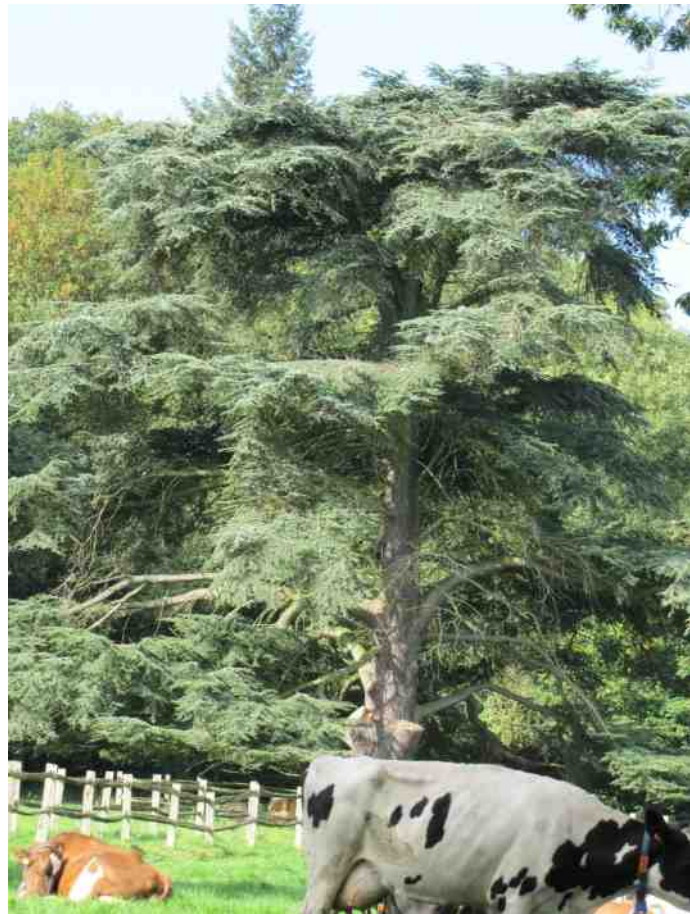
Tweeëndertig wandelaars kon Gerrit Haak verwelkomen op de parkeerplaats bij het kasteel – een derde deel van hen was daar gekomen met de auto, de rest per fiets vanaf De Gaard in Born, want Gerrit was als regionale contactpersoon van de bomenstichting ingehuurd door IVN Land van Swentibold. Vakkundig leidde Gerrit ons langs al die bomen en andere bijzonderheden, zoals een voor de leek onvermoede ijskelder en het steeds verder tot ruïne vervallende maar daardoor bij elk bezoek weer schilderachtigere Zwitserse chalet waarin de kasteelheer zijn kippen huisvestte – verrassende variant op het architectuurgenre van de 'folly', die in het algemeen geen ander doel heeft dan decoratie, maar dit chalet diende dus als hoenderhok. Na de doodsbeenderenboom en de moerascypressen kwamen we voorbij een heel oude magnoliaboom. Het kostte weinig moeite om ons tegen het decor van de noordmuur in de verte de moes- en groentetuin annex boomgaard voor te stellen en datzelfde gold voor de tuin die zich vroeger moet hebben uitgestrekt van de voorgevel van het kasteel tot aan de Maas. Nu liepen de koeien daar tussen meerdere even monumentale als exotische bomen met een machtige Libanonceder als absolute topper. De bomen in het kasteelpark van Leut waren en zijn wel heel bijzonder.

Bij het restant van een rode paardekastanje

Zeldzame bastaardeik (zomer- + wintereik in één)

Imposante Libanonceder met koeien

Paddestoelen op wilg

Ik kwam, ik zag en ik stapte af. Gelukkig had ik mijn foto toestel bij me want zoveel schoonheid duurt in de regel maar even. Jammer van de fraaie knotwilg die al het loodje heeft gelegd maar zo gaat dat nu eenmaal in de natuur. In 2012 hebben we alle wilgen langs het Heijdenpad geknot halverwege maart op een van de NLdoet-dagen. Onder hen ook een populier die al lang gerooid is omdat hij toen al stond te wiebelen. Van enkele andere wilgen ziet de schors er schilferig uit maar dat hoort er misschien bij. Wilgen staan erom bekend dat ze in de regel niet veel ouder worden dan 60 jaar. Misschien hebben de wilgen langs het Heijdenpad die leeftijd al lang en breed bereikt en kan verwacht worden dat er steeds meer gaten vallen in deze begroeiing die decennialang heeft bijgedragen aan de sfeer van het landschap hier.

Maar de paddestoelen zijn prachtig. Natuurlijk heb ik mij afgevraagd of ze eetbaar waren, althans of je ze meer dan één keer zou kunnen eten. Ik heb maar niet de proef op de som genomen, ook omdat ze te mooi waren om er afbreuk aan te doen.

Toen ik er een paar dagen later langs kwam was er al niet veel meer over. Net op tijd geweest!

Henk Henczyk is lid van de PSL, de Paddenstoelenstudiegroep Limburg, een onderdeel van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg en mycoloog = paddestoelkundige. In de IVN-regio Westelijke Mijnstreek is hij geen onbekende, integendeel, hij geeft geregeld lezingen over paddestoelen.

Hij zegt over deze paddestoelen het volgende:

Op deze wilg zien we de Echte honingzwam, zo genoemd vanwege de honinggele kleur van de hoed. Het is een gevreesde parasiet die verzwakte bomen snel kan aantasten. Voordat de vruchtlichamen verschijnen hebben de schimmeldraden waarschijnlijk al jaren in het binnenste van de boom gehuisd. Het is een eetbare soort die vooral in Duitsland graag wordt verzameld d.w.z. de hoeden: de stelen zijn te taai.

Hanswinkel/Heijdenpad

De Duitse naam voor de Echte honingzwam is Hallimasch.

IVN-vrijwilligersdag

op zaterdag 30 januari 2016, van 9.30 uur tot 16.00 uur in de Stadbroekermolen, Jacqueline Roufsweg 1, 6136 VG Sittard

Agenda regio Westelijke Mijnstreek

[Informatie over (vertrek)plaats en tijd vindt U op de internetpagina van de desbetreffende afdeling]

Za 26 dec.: Kerstwandeling IVN Spau-Beek
Zo 27 dec.: Winterwandeling IVN Elsloo
Di 29 dec.: Wandelen en wafelborrel IVN LvS/Born
Zo 10 jan.: Lezing Terugkeer van de otter in Limburg IVN Spau-Beek
Wo 13 jan.: Scharrelkids IVN Stein
Do 14 jan.: Lezing Paddenstoelen IVN LvS/Born
Zo 17 jan.: Excursie Paddenstoelen IVN LvS/Born
Wo 20 jan.: Natuur-cultuurwandeling IVN Stein
Di 26 jan.: jaarvergadering IVN Stein
Do 28 jan.: Lezing Monumentale bomen IVN Schinnen
Wo 10 feb.: Scharrelkids IVN Stein
Zo 14 feb.: Lezing Reisverslag Costa Rica IVN Spau-Beek
Zo 14 feb.: Wandeling Nuth IVN Schinnen
Wo 17 feb.: Natuur-cultuurwandeling IVN Stein
Zo 21 feb.: Vogelexcursie Kollenberg IVN LvS/Born
Zo 28 feb.: Regiowandeling 1 Westelijke Mijnstreek
Zo 6 mrt.: Dagwandeling Ardennen IVN Spau-Beek
Wo 9 mrt.: Scharrelkids IVN Stein
Do 10 mrt.: Fotolezing Natuur rond Nederweert IVN LvS/Born
Zo 13 mrt.: Wandeling Kerkrade IVN Schinnen
Wo 16 mrt.: Natuur-cultuurwandeling IVN Stein
Wo 16 mrt.: Boomplantdag IVN Elsloo

IVN-ledendag

De volgende IVN Ledendag is op zaterdag 16 april. Met 's ochtends een mooi programma in de Stadsgehoorzaal. En 's middags workshops en excursies in Leiden, onder andere naar de Hortus en Museum Naturalis.

Lunchcafé Jots ook voor broodjes en koffie; Geleenstraat 2

De scharrelslagerij van Munstergeleen, Houbeneindstraat 1

EEN KLEINE GREEP UIT ONZE ENORME COLLECTIE

Naast de enorme collectie van ca. 200 modellen berg-/wandelschoenen, vindt u bij ons natuurlijk ook alles op het gebied van wind- en waterdichte ademende kleding, trekkingkleding, lichtgewicht kamperen, rugzakken en slaapzakken.

MULDERS
BERG- EN WANDELSPORT

Molenstraat 10 | 6141 BH Limbricht | Tel. 046 4583934 | www.mulders-bergsport.nl

Op 11 & 12 maart houdt het Oranjefonds weer de NLdoet-dagen. Bij die gelegenheid worden verenigingen die drijven op vrijwilligers in de gelegenheid gesteld bijzondere activiteiten uit te voeren en daarvoor extra vrijwilligers aan te trekken. Wie daarvoor in aanmerking wil komen kan een aanvraag indienen voor subsidie van het Oranjefonds. IVN Munstergeleen heeft ook dit jaar de inrichting van het Ommetje Glana Nova voorgedragen als NLdoet-klus.

Wandelaars door het Absbroekbos hebben kunnen zien dat het restant van de oude Moljeweg en de betrekkelijk jonge lindelaan langs de Middenweg weer zichtbaar en toegankelijk zijn. De laatstgenoemde laan is nogal drassig. Met de gemeente is overeengekomen dat over het midden van de laan een strook van 1,5 x 125 m half zal worden verhard. Wij verwachten dat hierdoor de laan ook gemakkelijker open te houden is. De gemeente heeft beloofd tweemaal per jaar deze laan (die valt onder het beheer van Natuurmonumenten) mee te nemen in het verder reguliere onderhoud van de bermen.

Deze halfverharding staat op het programma van zaterdag 12 maart. Hier en daar zitten nog stobben in de grond die we er eerst graag uit hebben. Verder is er nog heel wat werk te doen aan het terugzetten van de bosrand en de begroeiing ter weerskanten van de rijen lindebomen. Deze nu nog betrekkelijk jonge bomen zullen mooier uitgroeien als ze de ruimte krijgen.

Met Natuurmonumenten zijn onderhandelingen gaande om ook vrijdag 11 maart al in te schakelen als NLdoet-dag. Op die dag zouden asielzoekers van AZC Sweikhuizen als vrijwilligers aan de slag kunnen gaan in het Absbroekbos waar veel kapwerk is te doen. De leiding van het AZC heeft alvast enthousiast gereageerd op het voorstel.

Voor verdere ontwikkelingen in deze kunt u de website www.ivn.nl/afdeling/munstergeleen raadplegen. U kunt zich opgeven voor de klus via www.nl doet.nl.

Pissebedden huizen graag onder de schors van dood hout

'Paddenstoelen' en 'pissebedden'

Kort voor de laatste eeuwwisseling voerde de Commissie Spelling van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren de tussen-n in. Voortaan werden we geacht niet meer kippedei, hartekreet, paddestoel te schrijven maar kippenei, hartenkreet en paddestoel. Het opmerkelijke van deze maatregel was dat een letter werd ingevoerd voor een klank die niet wordt uitgesproken. De dwang van digitale controleprogramma's voor de spelling zorgt ervoor (of heeft er inmiddels voor gezorgd) dat voorstanders van de oorspronkelijke spelling tot een uitstervend ras behoren, ofschoon het Genootschap Onze Taal op zijn site verklaart dat 'paddestoel' ook prima is.

Nu de vraag waarom die tussen-n niet te vinden is bij het woord pissebed - het eerste bestanddeel van dit samengestelde woord heeft toch te maken met een welbekend werkwoord? Dat is het hem juist: die tussen-n is alleen voorgeschreven in samenstellingen waarvan het eerste deel een zelfstandig naamwoord is, zie de hierboven genoemde voorbeelden. En zo is de pissebed ontsnapt aan de tussen-n, hoewel die letter qua vorm niet zou misstaan want het beestje behoort tot de orde der isopoda = gelijkpotigen en de letter n heeft ook gelijke pootjes.

Op de site van Het Genootschap Onze Taal onder de tabTaaladvies vinden we bij het woord pissebed de volgende uitleg:

"betekent eigenlijk 'bedplasser', dus met het werkwoord pissen; de betekenisovergang is te verklaren doordat de diertjes in de volksgeneeskunde werden gebruikt om het urineren te bevorderen".

Deze omschrijving, met name de term 'betekenisovergang' levert een kip/ei-probleem op: ging de benaming voor het diertje nu over op de bedplasser of was het omgekeerd?

Er is nog een ander probleem: op de site www.beesies.nl vinden we dat de naam pissebed zou zijn ontstaan in vroeger tijden toen men geloofde dat het bedplassen van kinderen kon worden verholpen door gedroogde pissebedden te vermalen en in bed te strooien.

Persoonlijk kan ik mij dit gebruik niet meer herinneren, dus het moet al van heel lang geleden zijn. Maar hoe zit het nu, konden de diertjes het plassen tegengaan of juist bevorderen?

Wie veel pissebedden in huis heeft zou kunnen overwegen ze op te eten, ze zijn heel voedzaam. Recepten te vinden op het internet.

Vacature redactie

Toos van der Vring neemt afscheid van de redactie, die haar dankbaar is voor haar medewerking in de afgelopen jaren (sinds 2009). Wij zouden graag zien dat iemand haar plaats kan innemen. Het gaat erom dat hij of zij actief meedenkt over de inhoud van Het Steenuiltje en/of een vaste rubriek zou willen verzorgen. Ook is het van belang dat het redactionele handwerk in geval van nood door iemand anders kan worden uitgevoerd.

Bestuur

Pierre Wijnen, voorzitter
Prevotlaan 17
6132 BM Sittard.
046 4518149; pierrewijnen2@gmail.com

Hub Mulders, vice-voorzitter
Meishagerstraat 10
6151 BZ Munstergeleen
046 4514399; h.mulders7@kpnplanet.nl

Ben Bongers, secretaris
Parallelweg 2a
6136 AN Sittard
046 4522685; b.j.j.m.bongers@home.nl

Harrij Gijsen, 2de secretaris
Meishagerstraat 1
6151 BZ Munstergeleen
046 4514594

Theo Lemmens, penningmeester
Prevotlaan 4
6132 BM Sittard
046 4514530; tjmlemmens@gmail.com

Bankrekening (t.n.v.
IVN Munstergeleen)
NL80RABO0135007968

Bestuursleden & schoolwerkgroep:
Els Rongen
Koperslagerstraat 1
6151 DK Munstergeleen
046 4514318'; rongen4@kpnplanet.nl

Toos van der Vring
Rietveldstraat 9
6132 SB Sittard
046 4511905; toosdekruiif@gmail.com

Luxe bakkerij
Bie Christel
Peterstraat 29
Munstergeleen

046 4580043

Jaarthema 2016

De IVN-regio Westelijke Mijnstreek heeft voor het jaar 2016 weer gekozen voor een gezamenlijk thema.

Het thema is:
LEVEN IN EN ROND HET WATER

In dat kader worden weer vier wandelingen georganiseerd. Reserveer dus alvast de volgende data:

Zondag 28 febr.	IVN Stein en IVN Elsloo
Zondag 3 apr.	IVN Land van Swentibold/Born
Zondag 17 juli	IVN Std-Gln en IVN Mgl
Zondag 25 sept.	IVN Spau-Beek en IVN Schinnen

Naast deze wandelingen organiseren de verschillende afdelingen ook lezingen en andere activiteiten rond dit thema.

U kunt voor verdere informatie terecht op de websites van de betreffende afdelingen.

Voor de leden van IVN Sittard-Geleen & IVN Munstergeleen zijn deze wandelingen opgenomen in het jaarprogramma. Dit jaarprogramma is als bijlage bij dit winternummer geleverd.

Jaarvergadering & openstelling Heemtuin 2016

De jaarvergadering 2015 zal gehouden worden op dinsdag 16 februari 2016, ruim voor het begin van het openstellingsseizoen, dat aanvangt met zondag 20 maart. De stukken voor de vergadering zullen u worden bezorgd als u zich een week voor deze vergadering opgeeft. Als u zich niet tevoren opgeeft mag u evengoed komen, maar het is niet zeker dat er dan nog kopieën voorradig zijn. Locatie: Scoutinghuis, Geldakkerstraat 2, Munstergeleen, Aanvang: 19.30 uur. De jaarvergadering wordt gevolgd door een lezing van Ben Kruijten over 'Jacht en natuurbeheer', aanvang 20.15 uur.

Contributie

Op de laatste bestuursvergadering hebben wij besloten de contributie voor 2016 op 12,50 euro te handhaven. Overigens zal de contributie wel een agendapunt van de komende jaarvergadering zijn.

Samen met dit nummer treft u behalve het losbladige jaarprogramma ook een herinneringsblad aan voor de betaling van de contributie. Met ditzelfde blad hebt u de gelegenheid zich op te geven voor de jaarvergadering.

De natuur als inspiratiebron.

Marijke Hilhorst is columniste in het weekblad Elsevier.

Op 28 november jl. spreekt zij in haar column grote bewondering uit voor Hanny Michaelis. Hanny stierf in 2007, 84 jaar oud, en liet een klein maar prachtig oeuvre na, dat nog steeds de moeite van het lezen waard is, aldus Marijke.

De ouders van Hanny zijn vermoord in het vernietigingskamp Sobibor en dat heeft een grote stempel op haar leven gedrukt.

Kort na de aanslagen in Parijs werd Marijke Hilhorst geconfronteerd met een van de gedichten van Hanny Michaelis.

Het heeft geen titel maar de natuur als inspiratiebron.

Hieronder volgt het.

Een vernielzuchtige wind
valt de bomen aan. Rondtollende bladeren
Klampen zich vast aan hun tak. Tevergeefs.
Wolken worden bijeengeveegd
en onder de horizon geschoven.
Nog even en de sterren
springen in hun grillig
onveranderlijk gelid.
Ik zal ze zien, me verliezend
in wat achter me ligt
om niet vooruit te kijken
tot waar het pad zich versmalt
en afbreekt.

Over het gedicht zegt Marijke het volgende :
Het kost weinig moeite me te vereenzelvigen met de
rondtollende bladeren die zich vastklampen aan de
takken van de bomen. Uiteindelijk zal het tevergeefs
blijken; het hele leven is uitstel van executie en in
roerige tijden als deze realiseer je je helemaal dat het
zomaar afgelopen kan zijn.

In haar slotbeschouwing zegt Marijke zelf niet bang
te zijn , wel voor de kinderen.
Inhakend op het gedicht schrijft zij :

Zoals er elk jaar nieuwe blaadjes aan de bomen
komen, zullen er kinderen worden geboren en daar
zijn wij verantwoordelijk voor. Zij moeten verder als
ik op het punt ben waar het pad versmalt, afbreekt.

De nieuwe blaadjes zullen er komen ook in de
Heemtuin van IVN Munstergemeen, uw Heemtuin

Ik wens u voor 1916 , mede namens het bestuur , toe
dat de paden die wij bewandelen ons de ruimte bieden
om ons gelukkig voort te bewegen
In de Heemtuin kan dat in ieder geval ...

Pierre Wijnen

herfsthaiku 1

Bladerentapijt
cirkelrond onder boomkruin
Kleurenmozaïek

herfsthaiku 2

Eén dapper blaadje
wappert aan de kale boom
Trotseert de herfststorm

herfsthaiku 3

Bladeren verwaaid
Kale tak met reeds een knop
Nieuwe belofte

gregoriaanse adventszang

... et cecidimus quasi folium universi ...

... en wij zijn gevallen als een blad wij allemaal ...

HERFST IN DE HEEMTUIN

